

ПРОМЕМОРИЕ

despre

ДРЕНТЪЛ ІСТОРИК

а л

АЪТОНОМІЕІ ВІСЕРІЧЕШІ НАЦІОНАЛЕ

a

РОМЪНИЛОР ДЕ РЕЛЕЦЕА РЪСЪРІТЕАНЪ

лн чес. реп.

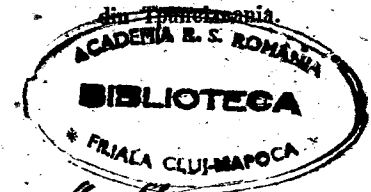
ПРОВІНЦІІ АЛЕ МОНАРХІЕІ АЪСТРІАЧЕ

De

АНДРЕЕ ШАРЕНА,

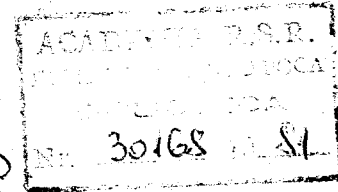
Епископъ діецезан романеск ал вісерііі ръсърітене

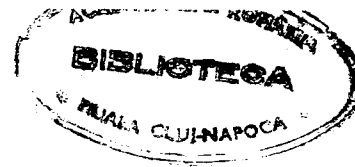
A. Șarpena

С І Б І Ъ , 1849.

лн Тінографіа лї Георгіе де Клзисс.

lei 15

§ 1.

De аз ми fost Romъниі висеричіи ръсъритеane дп чesарорепещіле провинціи мошеитоаре стръжлораці фoарте de дппрежъррі неферичите ми primeждіoace, totъші афларъ деспъгъвире ми мапгъiere, къ дп трезіле висеричещі авеа а лор Іерархіe proprie. Ачеаста се адеверeазъ дпн зртъ-тоареле чінчі date історіче :

I. Архіепіскопъл ми Мітрополітъл Ромънілор авеа одініoаръ сказнъл съз ла Бълград дп Ар-деал; ачела ера кап неатърнат ал висеричіи ръсъритене ітзтзор Ромънілор дпн Моnархіa Ав-стріакъ; ми окжртъеа ачеаста дп прівінда висері-чeаскъ кз пзтере мітрополітанъ.

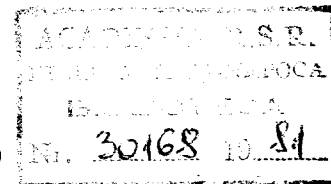
II. Мітрополітълзі-Архіепіскоп ал Ромънілор ера сзпторждіціі треі Епіскопі, адекъ чел дела Маратърш, Сілваш ми Ваd.

III. Ачест Мітрополіт ми Архіепіскоп се але-дoа деапзрзrea de преоціне, ми

IV. Дзпъ дппрежъррі саз се сфіндеа ми се ашеза дп сказн de Патріархъл дпн Konstantino-пол, саз

V. De Ексархъл ачелзіа, de Мітрополітъл Ънпро-Валахіеі дпн Терговіще. *)

*) Фoста капиталъ ми решедінгъ а Хосподарілор Ромъніеі.

§ 2.

Пънкътъ историкъ адъс днаинте сзнт I. се доведеше дин зрмъторѣл лок дмпрзмстат дин исторѣа висерѣаскъ алѣи Лесвѣодакс (фада 310.) тѣгрѣтъ ла Бзкърещѣ 1845, ка-реа въпрѣнде реѣстрѣл Архѣпѣскопѣлор транспѣванепѣ коп-скрѣшѣ дн ромжнѣа:

„Архѣпѣскопъл Ардеалълѣ, ка ачела, аре тѣлълъ де Архѣпѣскоп ал Бълградълѣ, Вацълѣ; Марамърѣшълѣ; Сѣл-вашълѣ, Фъгърашълѣ, ал тот Ардеалълѣ шѣ ал челоралал-те пърдѣ але Бугарѣеѣ, ал Цѣнътълѣ Кѣорълѣ, Сълацилѣ шѣ Краснеѣ.“

§ 3.

Пънкътъ адъс днаинте сзнт II. се доведеше къ зрмъ-тоареле къвѣнте, прѣн поменѣтъл Сѣнтармѣнт дн „Исторѣа ви-серѣаскъ алѣ Лесвѣодакс“ (фада 311) шѣ дат афаръ дн Търговѣще ла Анъл 1740 де Хрѣсѣнт Патрѣархъл Иеръса-лѣмълѣ:

„Мѣтрополѣтъл Ардеалълѣ аре трѣѣ Епѣскопѣ сзвѣордѣнѣаѣ, ал Марамърѣшълѣ, Сѣлвашълѣ шѣ Вацълѣ.“

§ C.

Деспре Пънкътъ ал III. шѣ ал IV, се афлъ:

а) Дн ледѣа церѣѣ Ардеалълѣ дин Анъл 1579 (lit. U, Art. I, § 1.) „Пре Епѣскоп сзл чеаръ еѣ дела Прѣнчѣпеле пре зп асѣл де върват, пре каре преодѣмеа ромжнъ къ о воѣе шѣ зп къдет сзл къпоаскъ де харнѣк.“

б) Дн Кѣрѣакодромѣонъл Епѣскопѣлор шѣ Архѣпѣскопѣ-лор сѣнѣдѣѣ ла Търговѣще де Мѣтрополѣтъл де аколо, дин каре Лесвѣодакс дн поменѣта са Исторѣа висерѣаскъ (фада 313) адъче зрмътоареле днаинте:

„Фѣндкъ Мѣтрополѣа дела Бълград дн Ардеал аз ре-мас фъръ Архѣпѣсторѣѣ, шѣ — — — — —
„Краѣл де аколо дѣнпрезъкъ къ Сѣфъл (Дѣванъл) сзъ шѣ
„днвоѣреа Прѣтопѣлор шѣ Крѣщѣнѣлор аз алес де Мѣтропо-

„лит пре Иерѣмонахъл Иосѣф, шѣ аз арълат, къ алесъл Ие-
„рѣмонахъ е зп върват дрѣнткрѣдѣнчѣс шѣ къчернѣк, шѣ пре
„ачела дѣнпрезъкъ къ доѣ марторѣ алешѣ дин Прѣтопѣлор дн трѣ-
„мѣте къръ Ноѣ *) спре сѣнѣдѣре: дечѣ Мърѣа Са, вънъл
„постръ Прѣнд Иѣан Шерван шѣ дналъл сзъ Дѣван, пре-
„към шѣ Ноѣ **) ам афлат къ кале, де а сѣнѣдѣ пре пѣ-
„рѣнтеле Иерѣмонахъ Иосѣф, ка сказнъл архѣпѣсторѣск де а-
„коло сзъ пѣ ромжнъ въдъв шѣ крѣщѣнѣѣ фъръ де Архѣпѣ-
„сторѣѣ; фѣндкъ фъръ ачѣа фѣстъл Мѣтрополѣт Савва, пен-
„тръ нестръмъстателе овѣчѣрѣ шѣ хотържѣ але репъвлѣчѣѣ дн
„Ардеал пѣшѣ маѣ поате редѣвжнѣдѣ вреднѣчѣа са. Дрѣнт-
„ачѣа с'аз трѣкът ачѣаста дн хронѣка церѣѣ, шѣ с'аз сзвѣскрѣс
„де Ноѣ, дѣнпрезъкъ къ фрѣцѣѣ Нощрѣѣ Епѣскопѣ, карѣ с'аз афлат
„фадъ ла Ноѣ.“ Зрмеазъ сзвѣскрѣрѣле, прекъм: Теѣодо-
„сѣ м.р. Епѣскоп, Неѣфѣт м.р. Епѣскоп, Иѣосаф м.р.
Епѣскоп. Ла сѣжршѣтъл ачѣлѣ Кѣрѣакодромѣон (фада 19) се
афлъ днсемнатъ мърътрѣсѣрѣеа крѣдѣнѣдѣѣ пѣсзъ де ноѣ-сѣнѣ-
дѣтъл Мѣтрополѣт шѣ къ кѣар мжнѣа са сзвѣскрѣс.

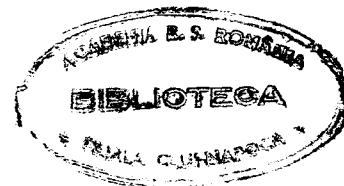
с) Ка докъмънт пентръ пѣнкътъ поменѣт сзъ III, сзъ-
жеще зрмъторѣл лок дин „Зрмеареа Исторѣеѣ Знѣверсалѣ де
Енѣл“ (партеа 49, том. 3, фада 475):

„Кържндъ дзпъ ачѣа мърѣ Епѣскопъл незнѣт дн Ардеал
„ла Гѣвла саз Алъа-Иъла, ел се пѣмеа Сѣмеѣон Стефан Поп;
„не-знѣнѣѣ цѣнѣръ окѣѣ лор азъпра Прѣтопѣлорълѣ Сѣмеѣон де-
„ла Иѣнопол.“

д) Прѣтопѣлорѣ цѣнъръ деапърѣреа шѣ дин днкъ пѣнъ
асътъл къвенѣтъл лор дрѣнт де алѣѣѣреа Епѣскопълѣ не-знѣт
дн Ардеал; ачѣаста доведѣск сѣнодърѣле дн тѣмърѣле маѣ
дѣнкоаче, шѣ анъме дн Анѣѣ 1810 шѣ 1847 къ Преа Дналта
воѣе ла Търда (дн прѣвѣнда алѣцерѣѣ Епѣскопълѣ.) цѣнъте.

*) Къръ Мѣтрополѣтъл дин Търговѣще дн Ромжнѣа.

**) Мѣтрополѣтъл Ромжнѣеѣ.

§ 5.

Пънкъта адъс съзъ IV. vine асеминеа дн пзмита зрмаре а Ictoriei зниверсале (de Engel) днаинте прекум зрмеазъ :

„Georgie II. (Ракоџи) Prinџ ал Ардеалъзи, dete дн-воиреа са, ва ши скрисори де рекомжадъчизне, къръ Konstantin Басарав дн Ромжния, пре знде вреа Сimeon съ треакъ, спре а ажънде ла Konstantinopol ши асе сфинџи prin Патриархъла де Mitropolit. Konstantin Басарав, Voievodъла Ромжниеи дн сфътзи съ нъ днтреприндъ ачеастъ кълъторие греа ши примеждиоасъ, ши днсърчинъ пре Mitropolitъла ши Ексархъла Moldaviei *) Стефан, съ съвжршеаскъ ачеа сфинџире. Ачеаста се ши фъкъ ла Тарговище дн лъна лъи Sentembrie 1656 дн зioа Днълъдъриџи Кръчиџи. Маџ днтъжъ се тзnce Сimeon de Ieromonah ши съ пзми Савва; iar дъпъ ачеаа ла треџ зиле се сфинџи де Архиепископ ши се дързи к'зъ Хрисов (Diplomъ) сервътореск деспре ачеаста. Алџи Преодџи карџи венисеръ къ джпсъл фъсеръ асеминеа днаинтаџи дн rang.“

§ 6.

Пънкъта адъс съзъ V. се маџ лъткреше prin челе зртъторе.

1. Дн „Хроника Mitropoliei Valahiei“ (фаџа 19) четим деспре сфинџиреа лъи Ioасаф Mitropolitълаи дела Бълград зртътореле: „Финџкъ Iосиф Mitropolitъла Бълградълаи дн Ungaria аз търпит ши prin ачеаста Mitropolia пьердъ пре Архиеписторџла ши леџивитъла съзъ Анџърторџи; дрепт-ачеџа Noi дела днченътъла днрегъторџиеи Noastre лъжнд асъ пра Noastrъ дндаторџиреа де а днзестра ачеастъ Diechezъ

*) Poate voi Engel а зиче: ал Ромжниеи.

„къ зъ Mitropolit, спре тжнтзиреа крещинџор де аколо: ам днттерничџи пре Епископџи ши Mitropolitџи че се афлъ де фаџъ съсе адъне дн висерџка катедралъ а сфжнтълъи Konstantin ши Елена ши съ пзмџаскъ пре чел маџ вредник пеп-търъ ачеастъ треантъ. Ез, днтџџла Епископ, пропън пре Ioасаф; Ез, ал доџлеа, пре Nikodim, ши Ез, ал треџлеа, пре Partenie. Ши din ачеџџи треџ с'аз алес Ioасаф.“ 1682, дн 1. Aprilie Teodosie m. p. Епископ; Ажксептиe m. p. Епископъла Софџеџи; Genadie m. p. Епископъла Dricrei; Герман m. p. Епископъла Nicei. Ла фаџа 20 а ачеџашџи Хронџи зрмеазъ търтърџиреа крещинџеџи Mitropolitълаи Ioасаф днтърџитъ къ кџар тжпа са.

2. Ла фаџа 20 а поменџтеџи Хронџи vine днаинте: „Финџкъ Ioасаф Mitropolitъла Ардеалъзи аз съвжршиџи кърсъл виџџи сале ши prin ачеаста рътмасъ Mitropolia липсџџи де Архиеписторџи: деџи Смеренџа Noastrъ, кърџи ни се къвине днгрџџиреа ши дрептъла, де а пзне зъ Архиеписторџи поз дн вџдъзвџта Mitropolie, ам дат словоzenia Епископџилор че се афлъ аџџи де фаџъ, спре а џинеа о адънаре дн висерџка сфжнтълъи Konstantin ши Еленџи пентъръ алаџдереа зъџи Mitropolit ла Ардеал. Ез; днтџџла Епископ ал Софџеџи, алег пре Савва; Ез, ал доџлеа Епископ ал Дерсто-рълъи, пре Григорџе; ши Ез, ал треџлеа Епископ ал Nicei, пре Аверџие. Ши амеа din ачеџџи треџ ам алес пре Савва.“ Ла фаџа 21 vine днаинте търтърџиреа крещинџеџи а поз алесълъи Mitropolit Савва џкълџитъ къ кџар тжпа са.

3. Фаџа 21 а ачеџашџи Хронџи кзпринде: „Din причина прџџтърџиреџи Саввеџи Mitropolitълаи Ардеалъзи, ши зрмата prin ачеџа вџдъзвџе а днрегъторџиеџи Архиеписторџеџи, прекум ши din амеа привџндъ, къ Смеренџа Noastrъ е дндаторатъ, де а пърта грџџе де ачеастъ Mitropolie ши де крещинџи че се џин де джпса, ам днсърчинат пре Епископџи че се афлъ

„ аичі, ка съсе адъне дн вѣсеріка С. Konstantin mi Eленеі
 „ ші дъпъ причепереа ші кондѣица лор съ алеагъ пре чел
 „ маі вредникъ пентрѣ вѣдъвѣтъ. Сказн де Митрополие. Дн зр-
 „ тарѣа ачешѣеа алегъ Ез, Епископъ Софіеі, пре Варлаам;
 „ Ез, Епископъ Nicei, пре Егъменъ Котрошанълѣі Пар-
 „ теніе, ші Ез, Daniil, Епископ-Тѣларъ дн Ардеал, пре
 „ Паисіе, Егъменъ Мълѣстѣреі С. Треимі. “ Свѣтскіе Е-
 „ пископъ Теодосіе.

Фаца 22 кзпрінде Мъртърісѣреа крѣдингеі а похъ алесъ-
 лъі Варлаам.

4. Фаца 22 а дес поменітеі Хроніче кзпрінде зрмъ-
 тоареле: „ De време че Митрополітъ Ардеалълѣі, Варла-
 „ ам, аз мъріт, ші прин тоарѣа ачелѣа Митрополіа аз ре-
 „ мас вѣдъвъ; дечі кзвеніндъсе Смереніеі Ноастрѣ дн
 „ времѣ дрентъл де а пърта грѣже пентрѣ днтреіреа нѣмтеі
 „ Митрополіі ші мѣнтърѣа крѣдинлор ачешаші съпъшѣі: Ам
 „ адънат пре Епископѣі че се афлѣ аичі ла Ноі дн вѣсеріка
 „ катедралѣ а С. Konstantin mi Eленеі, ші іам днсърчінат,
 „ ка съ алеагъ пре чел маі харникъ пентрѣ Треанта Митрополиеі.
 „ Ез, Епископъ Софіеі алегъ пре Монахъл дн Ардеал Тео-
 „ фил. Ез, Genadie, Епископъ дела Дрѣстра алегъ пре Ата-
 „ насіе, Егъменъ Мълѣстѣреі Тѣмана. Ші аша дн ачешѣі
 „ Доі ам алесъ пре Теофил. “ Не фаца 23 се афлѣ де
 „ четіт пѣса мъртърісѣре а крѣдингеі ші фъгъдъіндъ а похъ-
 „ лесълѣі Митрополіт Теофил ші съскрѣсѣ къ кіар мѣна са.

5. Фаца 24 а ачешаші Хронічѣ кзпрінде: „ Дъпъ че
 „ Теофил, Епископъ Ардеалълѣі се мъръ дн віадъ ші
 „ прин ачешаші се пѣскъ ліпса де а реднтреічѣ вѣдъвѣтъ
 „ Сказн де Архїпѣсторіѣ: Смереніа Ноастрѣ днгрѣжѣтъ пентрѣ
 „ мѣнтърѣа крѣдинлор дн ачешаші Епархїе ші дн дн-
 „ лесъл даторінгеі че аре асъръшѣі, с'аз вѣзѣт сіліѣ а дн-
 „ фїінда дн вѣсеріка С. Konstantin mi Eленеі о адънаре де
 „ Епископѣі аичі афлѣторѣ, ші аі днсърчіна, съ алеагъ пре

„ чел маі харникъ пентрѣ пѣртареа ачешаші дѣрегъторѣі. Ез,
 „ Клімент, Епископъ Адрианополюлѣі, алегъ пре Атана-
 „ сіе, Кълѣгър дн Ардеал. Ез, Азксентіе, Епископъ
 „ Софіеі, алегъ пре Кълѣгърѣл Митрофан, ші Ез, Неофит,
 „ Епископъ Севастіополеі, алегъ пре Монахъл Dionisie. —
 „ Ші аша дн ачешѣі треі ам алесъ пре Атанасіе, дн 22.
 „ Іануаріе 1698. “ Клімент м. р. Епископъ Адрианополюлѣі;
 „ Азксентіе м. р. Епископъ Софіеі. Неофит м. р. Еписко-
 „ пъ Севастіополеі.

Фаца 19 кзпрінде мъртърісѣреа крѣдингеі похъ алесъ-
 лъі Митрополіт Атанасіе. Сфіндѣреа ачелѣа о аз съ-
 вършѣт Патріархъ Іерусалімълѣі, кареле пре ачешаші вреаме
 се афла дн Търговѣше, ші кареле дече Митрополітълѣі А-
 танасіе о днвѣдетърѣ амърънтѣ дн прівінда акрѣтеі дн-
 плінірѣ а даторінгеі сале. Toate ачешаші се кзпріндъ дн
 „ Історіа вѣсерічешкъ алѣі Лесвїодакъ “ фаца 328—340.

§ 7.

Спре доведѣреа днпрежърѣлор атінце дн § 4. (sub
 lit. b.), пентрѣ каре Архїепископъ Савва се ліпсі де дѣ-
 регъторіа ші вреднічѣа са, прин стѣпжнторѣл Прінд ал Ар-
 деалълѣі Георгіе II Ракоціі, адък доі історічѣі вред-
 нічѣі де крѣдиндъ, карѣі соарѣа де атънчѣі а вѣсерічѣі рѣсърі-
 тене ші а канълѣі ачешаші о аз дескрѣс къ атѣт маі къ пентрѣ-
 тінѣре, къ кѣт нічѣі знѣл нічѣі алѣл нъ с'аз дншт де ачешашѣ
 вѣсерікъ.

А. Петрѣ Маїор, чеш. реѣ. чепсор ал кърцілор
 дн Бзда, адъче дн Історіа са вѣсерічешкъ деспре Ромжнѣі
 вѣсерічѣі рѣсърітене (фаца 72) зрмътоареле днаште.

„ Епископѣі ші Преодіі нъ воірѣ а да аскълтаре порънчѣі
 „ ешїте дела Георгіе Ракоці дн 10. Октовріе 1643 прин ка-
 „ ре се зѣдърнічѣі сконъл прїнцілор реформаці дн Ардеал де а
 „ десвіна пре Ромжнѣі дела стрѣмошешка лор вѣсерікъ. Еі кър-
 „ серѣ маі тѣрзіл ла тот фелѣл де кнзрѣі ші мѣнчѣі, спре а

„сілі prin ачеаста пре Ромѣні съ треакъ ла вісеріка рефор-
 „маць. Сілінда лор чеа маї mare днсъ ера, де а днфрі-
 „коша ші прігоні преоітеа; ашеа се фъкъ къ Мітрополітѣ
 „Савва, кареле; дъпъ че се алесесъ дн локъл лѣ Го-
 „сіф, фъ дѣс ла Блаж дн кастелѣ Прінцѣлѣ Анафі, ші
 „ла порзпка ачелѣа кіпзіт, дъпъ ачееа стръпъртат ла Алвінѣ
 „сіре ал десврѣка аколо днаітеа вісерічії дн фаца челор
 „де о кредінѣ къ ел де орнатѣ (одъждііле) вісеріческ, ші
 „а весті prin ачеіа попорѣлѣ депзнереа ші десфіндареа са.
 „Дъпъ ачееа дн арзпкъ дн темніѣ, де знде дн тоате ві-
 „періле фъ скос афаръ ші вѣлѣт къ віче днаітеа породѣлѣ,
 „пъпъ че дн сфършіт днш дете сѣлетѣла ка мъченик.

§ 8.

В. „Дн зрмареа Історіеі зніверсале де Енгел (part.
 49, tom. 3, фаца 477) се зіче: „Савва пѣкък вісеріка не-
 „знітъ дн Ардеал дн рестіма де 24 ані; ел пріімі хрісоаве
 „де днтъріре дела Георгіе Ракоці, Франчіск Редеі,
 „Ахаціз Барчаі, Іоан Кемені ші Міхаіл Анафі.
 „Дела Барчаі пріімі ел словозіреа Преоцілор ромѣнещ
 „де тоате діжмеле, ші деосевіт дела Анафі 1663 де діж-
 „ма віпѣлѣ. Дела Савва авем доъ орждѣелі сінодале,
 „зна де 12 ші чеіалалъ де 10-артікулѣ; днтр'знѣл дн а-
 „чеші артікулѣ пѣхѣмаі къ съ дпгъдѣ дтревзіндареа лімвѣі
 „ромѣнещі дн локъл челеі сѣрвеші ла Літѣргіе, чі се ші
 „рекомандѣ. Дн доъ рѣндѣрї арсеръ тѣпѣсіреа, вісері-
 „ка ші решідінѣ Архіепіскопѣлѣ prin пѣвѣліреа Тѣрчілор
 „ші а Тѣтарілор. Діреп-ачееа лѣо дела Прінцѣл Анафі
 „1668 словозеніа де а кълѣторі къ фрателе съх чел маї ті-
 „дър Георгіе ла Рѣсіа, сіре а кълѣце аколо ажѣтоаре
 „дентрѣ нооъ зідіре а ачелора.“

„Дн времеа ліпсіреі сале дн Рѣсіа Сѣперінтенденте-
 „ле Реформаділор Міхаіл Тіѣфеіѣш сѣсе фі сіліт а тра-
 „де ла кредінѣ са пре оаре каріі дн Протопоіі ромѣні, ші
 „се фі міжлочіт зп Edikt дела Прінцѣл къ опіре кѣтрѣ Ар-

„хіепіскопѣла де а маї сфінѣі дн віиторіѣ Преоці, ші де а
 „траде венітѣрї дела вісерічї, прекѣм ші ачееа, ка Архіе-
 „піскопѣла рѣсѣрїтеан съ атѣрне дела дѣнсѣл, ші сѣ'л сі-
 „ліаскѣ а трече лѣ реформаціе. Ла репѣтоарчереа са, ка-
 „преа съ фі зрмат дъпъ 1686, се желѣі деспре челе дн-
 „тѣмплате ла Прінцѣл Анафі, ші ачеста дете афаръ 1675
 „дн 30. Декемвріе зрмѣторіѣл Хрісов: Міхаіл Анафі etc.
 „Орждѣзітѣла ла Алѣа-Іѣліа (Бѣлград) престе Ромѣні, Сѣр-
 „віі ші Гречії дн Цара поастрѣ Епіскоп Савва Бранковіч
 „къ Протопоіі ші Поііі сѣі с'аз желѣі Ноѣ, къ оарекаріі
 „кѣцетѣ а рѣсѣрна веکیلе лор прівілеціі, сѣлѣжа дѣмне-
 „зеіаскѣ ші овічеізрїле вісерічії лор. Ноі п'ам дат пѣлѣ а-
 „кѣм пімѣлѣі словозеніе де аї дѣмнедека дн дрентѣрїле
 „лор хѣрѣзїте де Предечесоріі ноцрїі де глоріоасѣ адѣчере
 „амінте. Діреп-ачееа порзпчїм къ стръшніціе тѣтѣрор де
 „орї че старе ші вредніціе, ка вісеречїле рѣсѣрїтене, Поііі
 „ші Протопоіі сѣ пѣсе стѣлѣгъ де кѣтрѣ Сказѣл Епіскопї-
 „лор рѣсѣрїтені де акѣм ші каріі вор фі не віиторіѣ.“

„Къ тоате ачестеа фїндѣкъ се фъкѣрѣ маї тѣлѣ чер-
 „кѣрї де кіпѣл арѣтат, міжлочі Савва зп ал доілеа Хрісов
 „дн 24. Октоврїе 1679, сѣвскріс ла Раднот де Міхаіл А-
 „пафі ші Волѣгранѣ Бетлен (пѣвѣкат дн 16. Іанѣаріе
 „1680 де Клімент Мікеш де Забола ла Сігішоарѣ)
 „фѣрѣ пічї о контрѣзічере. Дъпъ кѣпрїнсѣл ачелѣа Анафі
 „днтѣрї пре Савва Бранковіч де Вѣлдікѣ ромѣнеск дн
 „дінѣлѣ съх престе тоді Сѣрвіі, Ромѣні, Гречії ші Рѣшіі;
 „Протопоіі ші Старшіі (вѣтрѣніі-локѣлѣ) сѣсе пѣміаскѣ
 „де дѣнсѣл. Къ тоате ачестеа Тіѣфеіѣш (Тѣфес) Сѣпер-
 „інтендентеле ші Преотѣл де кѣрѣ ал Прінцѣлѣ пѣ се одіх-
 „ні, пѣлѣ че стоарсѣ дела Прінцѣл о порзпкъ де арестѣре
 „днтрѣоіѣа вѣтрѣжѣлѣ Савва, кареле зѣчѣа дн пат де
 „подагрѣ; prin ачѣа порзпкъ пѣіндѣл пре зп кал дн дѣсѣ
 „дн днкісоаре, іар авереа лѣі, кареа ші о днтпкѣа а фі
 „фоарте mare, о конфіскѣ. О асемінеа порзпкъ де арѣ-

„Isiro mi confiscare se pzelikъ mi dkontra lui Georgie „fratele celui mai tinър al Savvei.

„Пре Савва дл сиръ кз америндері ми Фъгъдзинге „съши skimbe religiea, ел дпсъ ръспнде ла toate ачестеа „кз sentenții din biblie. Апафи кзта modpъл де асе дп- „лъка кз Шерван, Воеводъл Ромъниеі, ми словози пре „Савва дин дпкисоаре, кареле ми мзри дзпъ вр'о кждѣва „анѣ.“

§ 9.

Дп акт-Фелѣ де пзсчѣзне се афларъ Ромъниі дин Ън- гаріа ми Ардеал пъпъ ла Анпъл 1699 ми чеі дин Бънат пъ- пъ ла Анпъл 1718 дп привинда висеричіі лор ми а репортзри- лор висеричеші. Іар че се цине де Епископіа Бжковинеі де астьзі, ачеста дпкъ ми аре дрепзрїле саме историче ми оа- рекаре дпсемпътъді дин векїме. Ърсіта вої, ка дзпъ че треж Бжковїна ла Каса Ажстриеі, ми стревекїл Сказн Мітро- полиеі Молдавіеі че се афла ла Сзчава дїмпрезпъ кз пом- поаса са висерикъ катедралъ ми маї мзлте Мъпъстїрі, дин каре треї дпкъ пъпъ астьзі маї стаг, сз ръмжпъ дп сжпъл Бжковинеі. Сказнъл Мітрополїтзлї Молдавіеі с'аз креат (дп- фїнгат) дзпъ ачеїа де поз ла Іашї, знде се афлъ ми астьзі, іар дп Провїнція Бжковїна чеа дптръпатъ Ажстриеі се пъскз Епископіа де акзп Бжковїноапъ ми анзте дп Черновїд хо- тържта решедїнгъ а Епископзлї.

§ 10.

Дин челе претрїмїсе пзтем dedзче ми дптрева кз мї- раре, кзт се дпжмплъ, де астономїа висеричеаскъ а Ро- мжнїлор, кареа векзї маї мзлте сзте де ані се пзтъ стїпне ми дпчета де tot? Totъши де вом арънка привїреа поастръ ла констїтзцінеа Ънгарїеі ми Трансїлванїеі пъпъ дп лъпа лї Martie 1848: де вом черчета кз деатързнтъл констїтзцінеа зпгзреаскъ а веакзрїлор трежте, прежтп ми чеа дин вре- мїле де маї д'їнкоаче (1791 Art. 26 ми 27, 1792, Art.

кж 10.) дзпъ ачееа леїле че с'аз дзкрат дп Фодосъл висе- ричїі ръстрїтене дп Аprobatele ми Compilatele Ардеалзлї (1792 Art. 20), де ле вом алъзра пре ачестеа кз проче- дзра че се овїчнзеа ла трїзналеле (жздекторїїле) зпгзрешї дп ржндъл жзстїціеі, кз дзрере вом фаче trїcta есперїнгъ, кз дп привинда висеричеаскъ пзмаї ачеле леїі але церїі с'аз дзс дп дпплїнїре, каре аз фост спре стрїкзчзнеа религіз- неі ръсерїтене, іар ачелеа, каре кзпрїндеа дп сїне о ауро- пиере ми потрївїре а ачелеїа кз челеалте религізні крещїнещї, прежтп ми о egalitate кз Магарїї, ръмасеръ зїлате ми не- сокотїте; афаръ де ачееа атжт преодїнеа кжт ми алдї вързаци ал ачестеї висеричїі, фоарте пзціні скоцжнд афаръ, фхсеръ а- дзшї дп препзс ми клеветїці кз tot фелѣл де калзмпїі ла дпалта Стъпжнїре Ажстриакъ, прежтп ачеста де ажзс до- ведек netemeїнїчеле акте але сзспоменїтелор жзрїсїкїціанї.

Пердереа Азтономїеі Висеричїі Ромжнїлор маї де- парте ми прїн ачееа се араъ маї кїар, дакъ вом лзоа дп сокотїнгъ докзментзл адзс де Енгел дп Історїа зпїверсалъ (§ 8.) прежтп ми дппрежзрареа, кз Епископїїле сзпвсе Мі- трополїеі ромжнещї ретасеръ дп ретїпн де маї мзлці ані вьдзвѣ, ми прїн зрмаре, се детеръ зъсїтърїї. Депа Анпъ 1699 пъпъ 1783 аша даръ деплїн 85 ані ръмасъ Сказнъл Мітрополїеі Бълградзлї вьдзвѣ. Оїле фхсеръ сїлїте сзсе рї- сїне, де времече пъсторїял лор фз прїгонїт, зътзт ми кїнзїт. Авїа сзх стъпжнїреа Дпмъратзлї Іосїф ІІ. дп Анпъл 1783 довжндїръ Кредїнїї ръстрїтенеі дп Ардеал зп Епископ, дп времече Ромжнїї дин Ънгарїа ми Банат ка ої рїсїнїте ми фъ- ръ пъсторїѣ се трасеръ ла Епископїїле Арадзлї, Каран- шевїшзл, Вершецзлї ми Тїмїшорїеі, че се дпфїндаръ дп периодъл прїгонїреї.

Дзрероасъ ми дпжосїтоаре фз соартеа Ромжнїлор, ка- реа кззз асзърїле фъръ пїчі о вїпъ а лор, totъши ми дп

ачеастъ пълночине амържъ еї дншї цїнзръ Фрѣмосъ лор карактер, каре дї днфрѣмсецеазъ кз о статорнїчїе пенїлдзїтъ (есепларе) шї кредїнцъ некльїтъ кътръ Днпѣратъ лор, вїсерїка шї націоналїтатеа са токма шї дн челе маї Фрїоасе вїжолї але ресвоїзлї четъденеск. Еспѣшї неферїчїтелор прїгонїрї, че'шї аз рѣдъчїна лор дн констїтаціѣнеа знгрѣаскъ, шї съръчїдї прїн пълтеле рѣсвоасе кз Търчїї, п'авъръ атъта пѣтере моралъ спре а чере реїнтреңїреа Аѣномїеї вїсерїчїї сале; пре дннгъ тоате ачестеа де вр'о кѣтева зечї де анї нз днчетаръ а ащерне ла Дналъ лок деосевїте рѣгъмїндї pentръ сълпїнїреа Епїскопїлор Арадълї дн Țngaria, а Тїмїшоарей шї а Вершецълї дн Banat кз Епїскопї націоналї, каре авъръ днвѣкъръторїзл ресълтат, къ прїн Преа Дналта пърїнтеаскъ оръндзїалъ а Ма'естъдїї Сале Днпѣратълї Франчїск, афаръ де Епїскопїїле Ардеалълї шї Арадълї, каре аз дрентъл хотържт де а аплїка нѣмаї Ромънї, дн челе дела Тїмїшоаръ шї Вершецъ нѣмаї аша Епїскопї съ се амезе, карїї кзпоск вїне лїмба ромънеаскъ. Тоате ачестеа днѣреск Актеле че се афлъ дн Архївъл Дналтеї Стълнїрї дн А. 1828, 1836 шї 184 $\frac{1}{2}$, деспре денъмїреа Епїскопїлор Ардеалълї, Тїмїшоарей шї Вершецълї. Ромънїлор шї pentръ ачеса ле зъчса ачесте треї Епїскопїї ла їнїмъ, фїїндкъ Епїскопъл Ардълї Nestor Іоановїч ера Ромън, прекъм шї зрмъторїзл ачелзїа Герасїм Рац есте асемїне Ромън, їар Епїскопъл Тїмїшоарей депре ачеса време Іосїф Нѣтнїк шї ал Вершецълї Максїм Манъїловїчї авса о деплїнъ кзподїнцъ а лїмбеї ромънещї. Ачеса се днѣмїлъ шї кз декърънд репосатъл Епїскоп ал Вершецълї Стефан Поповїч, кареле прїн Архї-Епїскопъл Карловїцълї де атъчї 184 $\frac{1}{2}$, нѣмаї дн ачеса прївїнцъ се пропъсе Дналтеї Стълнїрї спре а трече дела Пакрад ла Вершецъ дн калїтате де Епїскоп Diecezan; фїїндкъ ачела ера нъскът дн Banat шї щїса лїмба ромънеаскъ.

Акъм, че се рѣсערъ ланцърїле авсолѣтїзмълї (Стълнїреї сълнїче) Ромънїї де сълт днпѣрѣдїа Авѣтрїеї дншї рїдїкъ дрентъл съз глас кз рѣгъмїнте кътръ Монархъл съз, ка ачел Дналт съ вїневоїаскъ а прїїмї пърїндеше ре'нтреңїреа дрентълї лор їсторїк днтемїат пре Каноанеле вїсерїчїї шї пре леїїле фъндаментале пълїкате дн § 2. din 4. Martie а. к. спре акърор фънтзїре съ се дндъре а словозї зл Сїнод pentръ тодї Ромънїї дн Епїскопїїле Арадълї, Бъковїнеї, Тїмїшоарей, Ардеалълї шї Вершецълї.

